

Jozef Daniel (16. 6. 1922–15. 3. 2005) Requiescat in pace...

...pretože naplnil svoje poslanie ako kresťan, Slovák, Svoradovčan, psychológ, manžel, otec, vedec, pedagóg, priateľ a kolega.

REQUIESCAT IN PACE, pretože v súčinnosti so svojou vzácnou manželkou odovzdal štafetu kvalitného života ďalším úspešným Danielovcom a ich deťom.

REQUIESCAT IN PACE, keďže odbor, ktorý svojou húževnatou prácou výdatne pomáhal rozvíjať, evidentne u nás prosperuje, aj keď nie všade podľa jeho vkusu.

Milý náš Jozef, ďakujeme Ti predovšetkým za všetky tie desiatky rokov, ktoré sme strávili spolu v dobrodružnej výskumnej činnosti v Ústave experimentálnej psychológie SAV (napr. pre mňa sú nezabudnuteľné týždne strávené v žilinskom železničnom depe, v našom terénnom laboratóriu).

Ďakujeme Ti ďalej za Tvoje neustále obohacovanie nás kultúrno-historickými poznatkami o Slovensku v nevidanej šírke i hĺbke (napr. cesta vlakom z Bratislavy do Košíc s Tebou, to vydalo akoby za semester vlastivedy).

Napokon Ti, milý Jozef, ďakujeme za vznešené chvíle radosti pri spoločenských, teda skôr ľudských stretnutiach s Tebou. Zavše si tu bol jedinečný svojimi epizódkami, aj tými latinskými prekáračkami, hýril si i rečitým humorom a pre Teba typickým sebasmiechom so slzami.

Aj teraz máme slzy v očiach, trasie sa nám hlas a zvieria sa hrdlo. Zaskočil nás majestát Tvojej smrti. Vďaka milosrdnému odžitiu nestihol si sa s nami rozlúčiť. Ja ale tuším, čo by si nám prípadne chcel odkázať. Poviem to azda v duchu Tvojho ušľachtilého sarkazmu.

Teda: ak sa pozastavujete nad tým, čo sa mne 15. marca prihodilo, nečudujte sa, hoci kedy sa to môže stať aj Vám. Teda pozor, ale aj do videnia, milý náš Jozef, dúfame!

*

Po gymnaziálnych rokoch v Dolnom Kubíne a Nitre študoval Jozef Daniel na Filozofickej fakulte UK odbor slovenčina a filozofia (1942 až 1947), v rámci ktorej sa špecializoval na psychológiu. Dizertačnú prácu *Sebahodnotenie školskej mládeže* obhájil u prof. A. Jurovského r. 1947. V r. 1946-51 pracoval v Psychotechnickom ústa-

ve v Bratislave. Po jeho násilnej likvidácii profesionálne prežil v rezortnom ústave stavebníctva. R. 1956 nastúpil do psychologického pracoviska SAV, kde začal rozvíjať experimentálnu psychológiu práce. Počas troch decínií pôsobenia v Ústave experimentálnej psychológie SAV sa stal jeho jadrovým pracovníkom ako výskumník, funkcionár, organizátor, vychovávateľ, propagátor. R. 1963 vznikla z jeho pera prvá „Psychológia práce“ v Československu (po likvidácii psychotechniky). Vo výskumnej činnosti sa zamerával na pracovné pohyby, pracovný zácvek a psychickú záťaž; neskoršie na cyrkadianné rytmy a smenovú prácu. R. 1961 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a r. 1985 sa stal doktorom psychologických vied. Externe pôsobil na viacerých pracoviskách (Československý ústav práce, psychologické pracoviská v chemickom priemysle), aktívne (vyžiadané) sa zúčastňoval odborných podujatí doma a v zahraničí. Psychológiu práce obohatenú výsledkami vlastných výskumov prednášal na vysokých školách a postgraduálnych kurzoch. V r. 1971 až 72 bol predsedom Slovenskej psychologickej spoločnosti pri SAV, bol dlhodobým členom viacerých odborných komisií, absolvoval viacero študijných ciest v zahraničí (napr. trojmesačný pobyt vo Švédsku). Počnúc rokom 1990 presmeroval váhu svojej kariéry na pedagogickú činnosť, a to do mesta svojej mladosti – Nitra. Tu svojou erudíciou pokryl viacero kurzov psychológie na fakultách Univerzity Konštantína filozofa. Tu pokračoval aj vo výskumne osvedčenej problematike záťaže, tentoraz u učiteľov. R. 1995 sa habilitoval a r. 2001 mu bol udelený titul vysokoškolského profesora pedagogickej psychológie. Bol školiteľom 10 aspirantov a konzultantom 25 diplomových prác. Za dosiahnuté výsledky dostal viacero vysokých ocenení od domácich i zahraničných inštitúcií (Plaketa W. Wundta, Prémia podpredsedov akadémií vied socialistických krajín, čestné členstvo Asociácie českých psychológov a ě.). Publikoval desať knižných prác väčšinou v koautorstve a takmer 200 časopiseckých štúdií. K najvýznamnejším monografiám patrí už spomínaná *Psychológia práce* (Bratislava, Práca, 1963), *Psychická záťaž v laboratórných a terénnych podmienkach* (Bratislava, Veda, 1984), *J. Daniel a kol., Základy všeobecnej psychológie*, Nitra, Pedagogická fakulta UKF, 2003.

Damián Kováč